

12 oktober 2006

21A

Tuin&Landschap

Tuin
Van het Jaar 2006

Colofon

Wendy Bakker
Hoofdredacteur
(071) 565 96 55
wbakker@hortipoint.nl

Paula Klap
Vakredacteur
(071) 565 96 54
pklap@hortipoint.nl

Miranda Vrolijk
Vakredacteur
(071) 565 96 56
mvrolijk@hortipoint.nl

Jacob van Megen
Vakredacteur
(071) 565 96 53
jvanmeegen@hortipoint.nl

Jacqueline van Wetten
Vakredacteur
(071) 565 96 51

Angelique Bosman
Bureauredacteur
(071) 565 96 51
abosman@hortipoint.nl

Gerrie van Adrichem
Vormgever
(071) 565 96 47
gvnadrichem@hortipoint.nl

Ferry Noordam
Fotograaf
(071) 565 96 74
fnoordam@hortipoint.nl

Rens Kromhout
Fotograaf
(071) 565 96 74
rkromhout@hortipoint.nl

Gerdien de Nooy
Fotograaf
(071) 565 96 74
gdenooy@hortipoint.nl

Tuin&Landschap is een tweewekelijkse uitgave van de Stichting Vakinformatie Siergewassen en Reed Business Information. ISSNnummer 01653350.

Schipholweg 1
Postbus 9324, 2300 PH Leiden.
Secretariaat (geen abonnementen): Linda Laman en Alice Hoogenboom
T (071) 565 96 78
F (071) 565 96 66
E tuinenlandschap@hortipoint.nl

Abonnementen
Inlichtingen en wijzigingen:
T (0314) 35 83 58
F (0314) 35 81 61
I www.reedbusiness.nl
E info@reedbusiness.nl

Abonnementsprijs per jaar €174,95 (incl. 6% BTW).
Studenten en scholieren €122,45 (30% korting).

Los nummer en abonnement in het buitenland krijgen een toeslag voor extra portokosten.

Opzegging schriftelijk minimaal 4 weken voor vervaldatum aan Reed Business Information, t.a.v. Klantenadministratie, Postbus 4, 7000 BA Doetinchem.

Uw gegevens kunnen worden gebruikt voor het toezenden van informatie en/of speciale aanbiedingen door Reed Business Information en speciaal geselecteerde bedrijven. Indien u hier tegen bezwaar heeft, stuurt u een briefje naar Reed Business Information t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

Voor inhoudelijke vragen en opmerkingen en voor vragen aan externe auteurs kunt u contact opnemen met de redactie.

Exploitatie
Reed Business Information
Postbus 16500
2500 BM Den Haag
T (070) 441 56 90
Uitgever: Geert van Oosterhout.

Advertenties
F (070) 441 56 96
Marc Klumper (commercieel manager) T (070) 441 50 62
Dhierinder Ramcharan (account manager) T 06 105 599 38
Arjan Bakker (account manager) T 06 295 856 12

Les Weijenburg (verkoop) T (070) 441 56 65
Michael Schröder (verkoop) T (070) 441 56 42.

Marketing manager abonnementen
Jaap Smit, T (070) 441 56 48.

Druk: Senefelder
Misset BV, Doetinchem.

HO
2006
PRINT

Uitgeversverbond
Groep vaktijdschriften

Voorwoord

Allemaal winnaar

Een van de redacteurs van Tuin&Landschap sloeg de schrik om het hart toen hij voor dit nummer de tuin in Zeist bezocht. Had hij die tuin niet eerder gezien...? Inderdaad, Bart Bolier had deze tuin al eens ingestuurd voor de Tuin van het Jaar. Destijds hoorde hij echter niet tot de genomineerden. De redactie van dit blad vond de tuin echter mooi genoeg om er in een artikel aandacht aan te besteden. En zo ervaart u in dit nummer waarschijnlijk een déjà vu, want dit jaar behoorde de tuin van Bolier wel tot de genomineerden en dus is hij opnieuw in woord en beeld te bewonderen.

Voelt u zich nu bekocht? Dat is niet terecht. Weliswaar is genoemde tuin tweemaal beschreven maar als u het artikel in dit nummer vergelijkt met dat in Tuin&Landschap 7 van dit jaar, ziet u verschillen. En juist daarvoor is de tuinaanlegcompetitie in het leven geroepen. Een van de doelstellingen van de wedstrijd is namelijk 'het bevorderen van het vakmanschap van de hovenier en van de professionele tuinaanleg'. De hovenier in kwestie droeg destijds zijn 'verlies' en deed iets met de kritiek van de jury. En de jury? Die bleek consistent in zijn oordeel want nu werd de tuin, mede dankzij de aanwezigheid van meer kleur, wel genomineerd.

Bovenstaande betekent vooral dat alle deelnemers aan de wedstrijd Tuin van het Jaar een beetje winnaar zijn. Zij krijgen allemaal het juryrapport waarin zij kunnen lezen op welke onderdelen zij goed scoorden en op welke minder. Met die beoordeling kunnen zij zichzelf verbeteren. En als de prestaties van individuele bedrijven verbeteren, stijgt tevens het imago van de totale sector.

Ook de lezer kan zijn voordeel doen met de kritiek van de jury. Bij de verhalen over de genomineerde tuinen is steeds een kader opgenomen met de belangrijkste bevindingen uit het juryrapport. Verder is het vooral genieten van het werk van collega's.

De Tuin van het Jaar 2006 is het derde themanummer op rij. Rest nu nog een sortimentsspecial over eiken dat op 23 november verschijnt.

Inhoud

6

Hoe win je de titel 'Tuin van het Jaar'?

Vier dagen lang beoordeelde de vakjury de tuinen die meedingen naar de titel 'Tuin van het Jaar'. Aan welke voorwaarden moeten de hoveniers voldoen om deel te kunnen nemen?

8

Jury is enthousiast maar ziet te weinig echte toppers

Jurieren is een intensieve bezigheid maar wel leerzaam door de discussie die de juryleden met elkaar voeren. Over de hoeveelheid inzendingen zijn zij het eens: te weinig. Over de kwaliteit ook: nauwelijks echte toppers.

12

Een tuin om vakantie in te vieren

In deze 3 ha grote tuin zijn alle voorzieningen aanwezig om te recreëren. De tuin laat een geslaagde combinatie zien tussen natuurlijke tuindelen aansluitend op het landschap en meer besloten sfeerkamers dicht bij het huis. Gewaardeerd met de Persprijs 2006.

16

Strak, modern en in het bos

Dat een strakke, moderne tuin midden in een bos heel goed kan, toont de tuin van hovenier Jack van Haperen. Deze stijltuin kenmerkt zich door een samenspel van horizontale en verticale lijnen van vormgesnoeide hagen en bomen.

20

Een eiland in een weiland

Niets te veel en niets te weinig. Deze tuin is van een eenvoud die verrast. De eigenlijke tuin grenst direct aan het huis en is daarmee onlosmakelijk verbonden. Een eiland in een zee van gras. De jury vond deze tuin de titel 'Tuin van het Jaar 2006' waard.

26

Een tuin die nooit af is

Een ruimtelijke leefruimte waarin je altijd bezig kunt blijven. Precies zoals de eigenaresse het wenste. Bij het huis is een 'binnentuin' aangelegd met kruidenborders en golvende buxushagen. Het andere tuindeel heeft een meer open karakter met gras en bomen.

30

Sturen rondom de schuren

Een kindvriendelijke tuin met veel bergruimte, dat was de wens van de tuineigenaren. Anno Kuindersma nam twee schuren op in een ontwerp met een heldere vlakverdeling. Pret voor de kinderen want deze kunnen hun fietsen sturen rondom de schuren.

34

Gepimpt met roze en groen

Met een 'kloddertje roze hier en een kloddertje roze daar', wist Bart Bolier zich te nomineren voor de wedstrijd. Deze stadstuin is echt het verlengstuk van het huis waarin eenvoud in belijning en consequente toepassing van materialen de boventoon voeren.

Van de winnende tuin en de persprijswinnaar zijn meer foto's te zien op: www.tuinenlandschap.nl

Hoe win je de titel 'Tuin van het Jaar'?

Van de zestien tuinen die waren ingezonden voor deelname aan de Tuin van het Jaar 2006 kwamen er vijftien in aanmerking voor een jurybezoek. Na rijp beraad nomineerde de jury zes tuinen voor de titel. Wat moeten de tuinen en hun aanleggers hebben om een jaar lang de titel 'Tuin van het Jaar' te mogen voeren?

Tekst Paula Klap
Beeld Willem Hoogendoorn

Vier dagen lang trokken de juryleden afgelopen juni langs de vijftien genomineerde tuinen. Stuk voor stuk tuinen die zijn aangelegd door professionele groenbedrijven. Voor deze bedrijven heeft het Hoveniers Informatiecentrum (HIC) zeven jaar geleden de aanlegwedstrijd nieuw leven ingeblazen. Met de wedstrijd wil het HIC het vakmanschap van de hovenier onder de aandacht van het grote publiek brengen en de professionele tuinaanleg bevorderen. Het eerste wordt bereikt door een publiciteitscampagne waarvan vooral de deelnemende bedrijven gebruik kunnen maken. Het competitie-element daagt hoveniers uit om nog betere tuinen aan te leggen.

Categorieën

Deelnemers aan de wedstrijd kunnen een tuin aanmelden in een van de drie categorieën:

- kleine tuinen tot 100 m²;
- middelgrote tuinen van 100 m² tot 400 m²;
- grote tuinen vanaf 400 m².

In elke categorie wijst de jury een winnaar aan. Onafhankelijk van de categorie wordt uiteinde-

lijk de tuin met het hoogste gemiddelde aantal punten verkozen tot Tuin van het Jaar.

De eerste beoordeling geschiedt op basis van foto's, plattegronden en beschrijvingen. De vakjury maakt aan de hand van deze informatie een voorselectie. Tuinen die door de voorselectie heen komen, worden bezocht en ter plekke nader beoordeeld. Na deze keuring op locatie nomineert de jury zes tuinen voor de titel.

Behalve een vakjury gaat ook een persjury op pad. De groenjournalisten en -fotograaf bekijken de tuinen door de bril van de consument. De tuin die bij de persjury het hoogst scoort, wint de persprijs.

Beoordeling

Om zo objectief mogelijk te beoordelen hanteert de jury een aantal criteria waarop de tuinen kunnen scoren. Het eerste criterium betreft het ontwerp. Gekeken wordt vooral naar opdrachtformulering, creativiteit, originaliteit en de mate waarin de tuin past in de omgeving en bij het huis. Ook kijken de juryleden naar ritme, har-

monie en verhouding, en naar de veiligheid in de tuin.

Het tweede en derde criterium betreffen de dode materialen en de beplanting die in de tuin zijn gebruikt. Zaken als materiaalkeuze, verwerking, toepassing, combinatie en afwerking spelen hier een rol. Daarnaast kijkt de jury naar zaken waarmee de hovenier rekening moest houden bij de aanleg van de tuin.

Op een formulier wordt door de tuinbezitters aangegeven welke wensen en eisen zij hadden bij de aanleg van de tuin. Ook de hovenier krijgt deze vraag voorgelegd. Vooraf heeft de jury gekeken of de hovenier de wensen van de tuinbe-zitter op de juiste manier heeft geïnterpreteerd.

De persjury hanteert als extra criterium het aspect 'beleving'. Zij legt meer nadruk op sfeer en uitstraling dan op verwerking van materialen.

Bij de jurering van de tuinen geeft ieder jury-lid punten voor de verschillende onderdelen. De cijfers (zie kader) worden gemiddeld en zo ontstaat een definitief eindcijfer, tot twee decimalen nauwkeurig. ■

De cijfers

De cijfers van de jury staan voor de volgende waardering:

- 5 = slecht
- 6 = matig
- 7 = voldoende
- 8 = goed
- 9 = zeer goed
- 10 = uitstekend

De prijzen

Behalve dat de winnaar de titel 'Tuin van het Jaar 2006' mag voeren, ontvangt hij een kunstwerk van Marjolein Boereboom. Ook krijgt de winnaar een ingelijste foto van de winnende tuin, gemaakt door Tuin&Landschap en een bon ter waarde van €500 bestemd voor

promotie. De genomineerde bedrijven krijgen een speciale oorkonde en voor alle deelnemers is er een deelnamecertificaat en het juryrapport. De winnaar van de persprijs krijgt eveneens een ingelijste foto van zijn tuin en €500 voor promotie.

Wedstrijdvoorwaarden

Alle deelnemende tuinen zijn door minimaal zes juryleden beoordeeld. De jury mag per categorie maximaal drie tuinen nomineren maar als het kwaliteitsniveau onvoldoende is, kunnen dat er ook twee of een zijn. Groenbedrijven die aan de wedstrijd willen deelnemen, moeten aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Ze staan ingeschreven bij het Productschap Tuinbouw.
- Ze mogen slechts met één tuin per jaar deelnemen.
- Ze hebben zelf de tuin aangelegd.
- Ze geven de jury tijdens de jurering de beschikking over de ontwerp-tekening en eventueel het beplantingsplan.
- Ze mogen een winnende tuin niet nog een keer aanmelden.

■ Ze mogen eerder genomineerde tuinen binnen drie jaar na nominatie niet opnieuw aanmelden. Het is verplicht dat de tuinbe-zitter toestemming geeft voor beoordeling van de tuin. Modeltuinen zijn uitgesloten van deelname. De deelnemende groenbedrijven krijgen vooraf bericht over het tijdstip van de keuring. Het is hun toegestaan voor het jurybezoek onderhoud te plegen.

Wanneer het aantal aanmeldingen de 35 overschrijdt kan het HIC, in overleg met de inzender, de tuin 'doorschuiven' naar een volgend jaar. Ook kan de organisatie een voorselectie toepassen.

De tuinen die na de voorselectie overblijven, worden door de vakjury bezocht en nader beoordeeld.

Jury is enthousiast maar ziet te weinig echte toppers

Het jureren van de ingezonden tuinen voor de Tuin van het Jaar kost vijf à zes dagen. Intensieve dagen maar ook leerzame dagen, daarover zijn de juryleden het volledig eens. Ze zien mooie en minder mooie tuinen en hebben heftige discussies over het geleverde werk.

Vijf juryleden deden voor dit artikel hun verhaal. Zonder uitzondering zijn ze razend enthousiast over de competitie Tuin van het Jaar. Ze zien mooie tuinen en leren van de discussies erover. Bovendien zien ze de wedstrijd als hét middel om je als bedrijf, en eigenlijk de hele sector, te profileren. Na de eerste enthousiaste reacties over het jurylidmaatschap volgde stevast teleurstelling over het geringe aantal

inzendingen. Er liggen zulke mooie tuinen in Nederland, waarom worden die niet ingezonden, vraagt de jury zich af. Is het de angst om af te gaan als je niet wint? Kunnen hoveniers niet met kritiek overweg? Weten ze niet van het bestaan van de competitie? Kraakt de jury alles af? Op al die vragen ontbreekt het de jury aan antwoord. Zelf geven ze aan respectvol met de inzendingen om te gaan. Het gaat er tenslotte

Tekst Paula Klap
Beeld Willem Hoogendoorn

niet om iemands werk af te kraken. Het gaat erom dat het hovenierswerk naar een hoger niveau wordt gebracht en dat opdrachtgevers gaan beseffen dat je geen mooie tuin krijgt door maar wat tegels en bomen in de grond te stampen.

In de kaders komen vijf juryleden aan het woord. Zij vertellen over hun ervaringen en geven hun mening over de wedstrijd en de kwaliteit van de tuinen. ■

Aanhane (l) en Van der Meijden: twaalf jaar juryervaring.

Jan Willem Willems bijt zijn tanden erop stuk.

Marjolijn Ruijs en Robert Kees Henry beoordelen de beplanting en de bestrating.

Ruud Aanhane: „Futiliteit voor mij is voor anderen wel een punt”

Dit jaar was voor Ruud Aanhane het laatste jaar als jurylid. Het gaf hem een dubbel gevoel. „Ik merk dat ik steeds kritischer word. Dat is niet erg maar misschien is het daarom wel goed dat er vers bloed in de jury komt. Aan de andere kant heb ik samen met leuke collega's hele mooie dingen gezien. Het is intensief, maar je praat over het vak en over ondernemerschap en daar leer je zelf ook van. Dat is waarom je jurylid bent.” Dit jaar zat er onder de inzendingen „absoluut een juweeltje” vindt Aanhane. „Waar velen proberen een antwoord te vinden in het landschap om de tuin heen, is dat hier niet gedaan. Het gaat om een moderne tuin met een mooi terras aan het landschap en *that's it*. Dat is zo mooi gedaan. Daar kan iedere vormgever en hovenier iets van leren. Die simpelijkheid heeft mij verwonderd, verrast, verbaasd en stil gemaakt. Dat er wel foutjes in de beplanting zaten, vond ik een futiliteit maar andere juryleden maakten daar wel degelijk een punt van. De discussie daarover was inhoudelijk en fel maar uiteindelijk kan iedereen leven met het gemiddelde dat eruit komt.”

Ineke Hasenaar: „Veel te weinig inzendingen, dat is raar”

„Ik was de eerste vrouw die in de jury kwam en ik vond het wel tijd dat er een vrouw bijkwam. Ik geloof dat vrouwen met een andere blik kijken. Mannen zijn technisch kritisch maar daar wil ik wel van afstappen als ik een ontwerp bijzonder krachtig vind. Soms, als we in de bus een tuin bespreken, blijkt ook wel dat ik ergens totaal anders tegenaan kijk”, zegt Ineke Hasenaar. Zij ervaart ook dat beoordelingen soms heel ver uiteen kunnen liggen. „Dan beginnen we opnieuw die tuin door te nemen en komen we toch redelijk bij elkaar. „We komen er altijd wel uit. We krijgen geen ruzie.” Over het aantal inzendingen zegt Hasenaar: „Te weinig. Veel te weinig. Ik vind dat jammer en raar. Ik kom wel eens ergens en denk 'dit is gewoon een hele mooie tuin'. Waarom doe je dan niet mee? Misschien denken ze dat er dan een clubje de boel komt afkraken. Maar dat doen we helemaal niet. Het zou toch jammer zijn als deze wedstrijd door het geringe aantal deelnemers zou doodbloeden? Het is een goed promotieartikel voor je bedrijf. Als je goed bezig bent, wil je dat toch naar buiten brengen? Makkelijker dan via zo'n wedstrijd kan het niet.”

Stef Groenleer: „Tuin moet vakmanschap uitstralen”

Het was voor Stef Groenleer het eerste jaar als jurylid. Hij is ervoor benaderd door de vkc omdat hij in het onderwijs zit en daarmee een andere achtergrond heeft dan de anderen. Of hij kritischer is durft hij niet te zeggen maar volgens zijn leerlingen is hij sowieso kritisch. Dat geldt ook bij zijn oordeel over de tuinen die hij dit jaar heeft gezien: „De kwaliteit van de inzendingen vind ik nou niet om te zeggen 'daar breng je het vak mee op een hoger plan'. Dat klinkt hard maar die tuinen moeten vakmanschap uitstralen. Als ik mijn auto laat repareren zal ik niet zeggen dat ik dat zelf ook had gekund. Maar van een tuin aanleggen denken mensen wel dat ze dat zelf kunnen. Daarom moeten we ons in zo'n wedstrijd van de beste kant laten zien en niet van onze kneuterigste kant. Dat neemt niet weg dat ik mooie tuinen heb gezien. Een aantal heeft echt kwaliteit en heeft een goede score behaald. Daar heeft de hovenier een mooi stukje werk afgeleverd.” Het geringe aantal inzendingen baart Groenleer zorgen. „Ik vind, als we hiermee door willen gaan, dat er echt iets moet gebeuren. Eigenlijk moeten we het hele jaar door werven en de wedstrijd onder de aandacht brengen. Misschien moeten we een folder ontwikkelen en overal uitdelen.” Waarom er zo weinig inzendingen zijn, weet ook Groenleer niet. Maar hoe meer inzendingen, hoe groter de kans op bijzondere tuinen. „En juist die zijn nodig om ons vak in hoger aanzien te krijgen.”

Marjolijn Ruijs: „Soms begrijp je niet waarom een tuin wordt ingestuurd”

Volgens Marjolijn Ruijs verbetert het niveau van de inzendingen wel. Zij ziet wel eens een uitschieter naar beneden maar vindt de te keuren tuinen van een redelijk niveau. De winnaar van dit jaar vindt zij ook een echte winnaar. Ruijs vermoedt dat de hoveniers zelf de lat hoger leggen voordat zij zich voor de wedstrijd inschrijven. Wellicht is daardoor het aantal inzendingen nog steeds beperkt. Dat zou ze best eens onderzocht willen zien. Jammer vindt ze het geringe aantal inzendingen uit het noorden van het land. „We zien veel tuinen in Brabant en maar weinig in de kop van Noord-Holland, Groningen, Friesland en Drenthe. Getalsmatig klopt dat misschien met het aantal hoveniers in die regio's maar ook in het noorden worden toch mooie tuinen aangelegd?” Ruijs maakt graag van de gelegenheid gebruik om de noordelijke hoveniers op te roepen ook eens een tuin in te zenden. Verder zou ze wel wat meer kleine tuinen onder de inzendingen willen zien. Gevraagd naar een negatief punt dit jaar noemt de vakvrouw een uitschieter naar beneden. „Van die tuin begrepen we niet waarom hij was ingestuurd. Daar moet je overigens wel voorzichtig mee omgaan. De klant was echt tevreden en de hovenier zelf blijbaar ook. Ik ben echt verbaasd dat de hovenier zelf zo'n ander beeld heeft van die tuin dan wij.”

Louis van der Meijden:

„Te weinig echt toppers”

„Door de discussies in de bus worden soms je ogen geopend”, zegt Louis van der Meijden, met zes jaar keuren een ervaren jurylid. „In het begin keurden we alle inzendingen. Dat was tijdrovend maar soms ook teleurstellend. Een van de eerste tuinen had plastic eendjes in de vijver. Daarom was ik er groot voorstander van om tuinen voor te keuren. Als de presentatie niet klopt, kom je in de tuin ook bedrogen uit.” Van der Meijden is altijd op zoek naar de „echte toppers”. Die zitten er volgens hem toch te weinig tussen. De opgaande lijn die hij in die zes jaar had willen zien, zit er niet in. „Dit jaar sprongen er een paar tuinen uit maar over het geheel genomen valt het me tegen. Ik denk dat hoveniers slecht tegen kritiek kunnen. Wij verwachten hele mooie tuinen en ja, we leveren natuurlijk kritiek. Je zit in de jury om op de details te letten. Aan de andere kant krijg je als hovenier een behoorlijke pr. De (vak)bladen besteden veel aandacht aan deze competitie. Misschien gaat die pr te weinig richting opdrachtgevers maar daar kan je zelf ook veel aan doen. Je moet het wel uitdragen als je wint. Bovendien blijkt vaak dat die pr pas op de lange termijn werkt.” Volgend jaar is Van der Meijden er niet meer bij als jurylid. Als er dan een echte winnaar is, een tuin die een 9,9 haalt, heeft hij er niet de pest in maar is hij alleen maar blij want „we moeten blijven hameren op de kwaliteit”.

Een tuin om vakantie in te vieren

„Het is groot, maar gezellig“, zegt de eigenaar van de tuin in het Brabantse Ulvenhout. Hij en zijn gezin genieten optimaal van de kleine oases, zoals de tuineigenaar de terrassen en zitjes noemt, en de sport- en speelplekken die in de 3 ha grote tuin zijn opgenomen.

Vroeger behoorden de boerderij en de omringende grond tot het landgoed Anneville van jonkvrouw Van Meeuwen en haar zonen. De huidige eigenaar kocht het perceel in 2000. De boerderij werd verbouwd tot woonboerderij en Kamsteeg Tuinen uit Breda kreeg de opdracht de weidegrond om te toveren in een behaaglijke tuin. „Het moest een gezellige tuin worden, niet te modern en niet te monotoon. We wilden niet het gevoel krijgen in een tentoonstellingsruimte te zitten. Bovendien moest de tuin veilig zijn voor onze kinderen van drie en vier jaar. En we wilden bloemen“, somt de tuinbezitter zijn wensen op.

Hovenier Kamsteeg deed daarop een aantal voorstellen. Niet alle vielen in de smaak bij de opdrachtgever. Zo had de hovenier in

eerste instantie het idee een grote vijver voor het huis te maken en een hertenweide aan te leggen. „Dat wilde ik niet en heb ik terzijde geschoven“, legt de tuineigenaar uit. „Maar dat gaf geen problemen. In overleg zijn we gekomen tot hoe de tuin er nu uit ziet.“

Voordat hovenier Kamsteeg en zijn mannen aan de slag konden, moest het hele perceel opgeschoond worden. De vorige eigenaar had het namelijk als dumpplaats voor plastic en andere troep gebruikt. Ook was de grond nogal drassig. Dat maakte de aanleg van een irrigatiesysteem noodzakelijk. Geulen zorgen daarnaast voor een natuurlijke afwatering. Deze geulen meanderen door de tuin heen. De afgegraven grond is gebruikt voor de aanleg van wallen met een natuurlijk aandoende begroeiing aan de zijkanen van de tuin.

Tekst Jacqueline van Wetten
Beeld Rens Kromhout

Speciale aandacht was er voor de aanwezige bomen. „Het perceel telt 78 eiken variërend in leeftijd van 10 tot 220 jaar. Sommige moesten gerestaureerd worden. Enkele bomen zijn zo bijzonder dat ik die in de spotlights heb gezet“, vertelt de eigenaar wijzend op de grondspots in het gras. Hij vindt het echter belangrijk dat de techniek niet overheerst. „Ik wilde niet overdreven veel lichtbronnen in de tuin. De natuur moet domineren.“

Kleur en geur

Die natuurlijke uitstraling komt vooral naar voren in de verder van de woning gelegen tuindelen. Grasvelden geven een ruimtelijk effect. Drie grote vakken met lavendel zorgen voor kleur en geur. Rondom de tuin is een afrastering van vlechtwerk gemaakt. De tuinbezitter: „Dat zorgt ervoor dat de tuin wordt opgenomen in de omringende natuur.“

Meer naar het huis toe zijn speelvoorzieningen aangelegd voor jong en oud. Zo is er voor de kinderen een eigen plek met een grote zandbak, schommels en andere speelvoorzieningen. Voor de ouderen is er een tennisbaan, een golfbaan en een voetbalveld. Het aanwezige zwembad is op warme dagen in trek bij jong en oud.

Nog dicht bij het huis is de sfeer besloten met een aantal terrassen en zitgelegenheden. De uitstraling van de verschillende tuinmeubelen en de aanwezigheid van bijvoorbeeld een begroeid priel en een organisch gevormde vijver zorgen voor verschillende sferen. De tuineigenaar noemt het kleine oases in het grote geheel. „Mijn gezin en ik genieten met volle teugen. Dit is perfect. Alle voorzieningen om te recreëren en tot rust te komen zijn aanwezig. We vieren vakantie in de tuin.“

Kamsteeg Tuinen

Foto: Gerdien de Nooy

„Tuinen met een goed gevoel“. Dat is de slogan van Kamsteeg Tuinen in Breda. „We houden zo veel mogelijk rekening met de wensen van de opdrachtgever en vullen die aan met onze ideeën en vakkennis“, legt Sander Kamsteeg uit. Het bijzondere van de tuin in Ulvenhout, vindt de hovenier, is dat er op die plek eerst niks was. Alleen weidegrond en een aantal oude bomen stonden er, terwijl er nu een tuin is ontstaan met allerlei voorzieningen. Hij vond het resultaat zodanig geslaagd dat hij de tuin instuurde voor de wedstrijd. Het feit dat Kamsteeg Tuinen dit jaar zijn tienjarig jubileum viert, was een extra impuls om aan de wedstrijd mee te doen. „Maar de belangrijkste reden is om jonge mensen te laten zien hoe mooi ons vak is. En dat je prachtige dingen kunt aanleggen. Deze tuin toont dat“, zegt de hovenier enthousiast.

Kamsteeg Tuinen heeft twintig mensen in dienst en legt zich toe op ontwerp, aanleg, onderhoud en bestrating van tuinen. Het bedrijf probeert zich te onderscheiden door zich te richten op nieuwe producten als de aanleg van zwembijvers, maar ook bijvoorbeeld kunstgras, het product van de toekomst, meent de hovenier.

Tuinprijs
van het Jaar 2006

Categorie groot (> 400 m²)

1

2

3

4

5

6

7

8

1 Aan de rechterkant van het gastenverblijf ligt een natuurlijk ogende vijver met vlinder. Het is een van de kleine oases op het grote perceel.

2 De berceau geeft de oprijlaan een romantische uitstraling en verbindt het meer natuurlijke, open tuindeel met de besloten tuindelen dicht bij het huis. Het tuinhek van kastanjehout is in de gehele tuin toegepast en zorgt ervoor dat de kinderen niet alle tuindelen kunnen betreden.

3 Vanuit de woning is zicht op de klassieke tuin met origineel waterelement. Een zichtlijn loopt naar de daarachtergelegen jeu de boulesbaan en het speelgedeelte van de kinderen.

4 Voor een natuurlijke afwatering zijn geulen gegraven. Deze meanderen door de tuin heen. De afgegraven grond is gebruikt in de aanleg van wallen.

5 Het oude aanwezige straatwerk van kinderkopjes en ijzerstenen passend bij de bebouwing is gecombineerd met nieuwe materialen. Voor de terrassen werd natuursteen gekozen, de oprit en paden zijn van oudgebakken klinkers.

6 De eigenaar wilde geen tegelvloer rond het zwembad. Hout had de voorkeur. Het zwembad ligt bij het gastenverblijf en is deels omheind door gevlochten schuttingen.

7 De tuin biedt volop ruimte voor activiteit. Op de voorgrond het golfterrein met daarachter de tennisbaan. Hoewel een irrigatiesysteem is aangelegd, geeft overvloedige regenval problemen in lagergelegen delen zoals de golfbaan.

8 De kinderen hebben een eigen plek in de tuin met een grote zandbak, schommels en klimtoestellen. Oude eiken, die in het ontwerp zijn ingepast, geven schaduw.

Juryrapport

De jury vindt de vormgeving van deze landschapstuin geslaagd met mooie overgangen van cultuur- naar natuurlandschap. De tuin nodigt uit tot wandelen en er zijn gevarieerde tuinkamers gecreëerd. Technisch origineel zijn de berekening en de golfbaan. Minder te spreken is de jury over de vrijliggende tennisbaan. Dit had ontwerp-technisch beter gekund. Ook roepen de plaats en de knik in de as van de berceau vragen op.

De diversiteit en de kleurstelling van de gekozen materialen passen in het ontwerp. De 'losse' verwerking van terrassen en paden past bij het oude uiterlijk van de opstallen en de boerderij. Wel merkt de jury op dat de rand van het zwembad qua constructie voor verbetering vatbaar is. De tuin is een toonbeeld van veiligheid. De beplanting past in de stijl van het ontwerp. Het assortiment bevat verrassende keuzes en de kleurstelling is uitstekend. De oeverbeplanting aan de slootkanten is een voorbeeld van creatieve verwerking van plant-materiaal. De bestaande bomen zijn goed ingepast.

Strak, modern en in het bos

Ze dacht aan een Japanse tuin. Het werd een moderne, strakke tuin. Toch is de tuineigenaresse zeer tevreden met het eindresultaat dat hovenier en tuinontwerper Jack van Haperen van Forma Verde leverde. „Een Japanse tuin is wel mooi, maar dit ontwerp past op deze plek wellicht beter. Ik geniet er elke dag van.”

Toen in 1999 het huis werd uitgebreid, moest ook de tuin eraan geloven. De tuin met witte grindvlakken was sterk verouderd. „Daar wilden we al heel lang wat aan veranderen”, legt de vrouw des huizes uit. Ze vroeg tuinontwerpbureau en hoveniersbedrijf Forma Verde uit Maarheeze een nieuw ontwerp te maken voor de achtertuin van 1.000 m². De opdracht was niet vrij: ze wilde graag een Japanse tuin. De tuineigenaresse: „De hovenier maakte twee plannen: een met Japanse invloeden en dit moderne en strakke ontwerp. Het laatste sprak me eigenlijk direct aan. Deze tuin past heel goed bij de uitstraling van het huis.”

Ook stond een overdekt terras op haar verlanglijstje. Jack van Haperen vertaalde deze wens op een groene manier door het terras

bij de woning te situeren onder schaduwrijke dakplatanen.

Niet alleen de aansluiting van de tuin op het huis, ook de positie van het zwembad naast het huis en de overgang van de tuin naar het bos worden door de eigenaresse gewaardeerd. Zes kolomvormige *Fagus sylvatica* flankeren aan een zijde het pad langs het bos. De verbinding tussen tuin en bos wordt gevormd door negen berken waarvan de lichtgekleurde stammen worden omringd door blokken van *Taxus*. „Eerst was er alleen gras, maar er ontbrak iets. Het idee ontstond om op die plek een soort boomgaardje van berken te plaatsen, en nu klopt het.”

Aan de andere kant van de tuin leiden twee lange, rechthoekige, verhoogde vijvers het oog naar een muur en een terras

Tekst Jacqueline van Wetten
Beeld Rens Kromhout

aan het eind van de tuin. In de muur is een haard ingebouwd. „Dat had ik gezien in een tijdschrift”, zegt de eigenaresse. „Toen die muur gemetseld werd, heb ik nog contact opgenomen met de hovenier en gevraagd of dat kon. Hij stemde er gelukkig mee in.” De opdrachtgeefster noemt Forma Verde flexibel, maar Jack van Haperen moet wel achter zijn werk staan. „Hij doet niet alles wat de klant zegt. Hij neemt een voorstel serieus, maar als hij het niks vindt, zegt hij dat ook.”

Droogtegevoelig

Doordat de tuin in het bos is gelegen, moest bij het kiezen van de beplanting rekening worden gehouden met de droogtegevoeligheid van de zandgrond. Bovendien houdt de tuineigenaresse niet van perkjes met bloemen. Wel wil ze de wisseling van de seizoenen zien. De hovenier heeft daarom voor veel heesters en bomen gekozen waarvan in de loop der seizoenen de bladkleur verandert. „De Japanse esdoorn bij het zwembad en de beuken die in het najaar geelbruin blad krijgen, geven de tuin mooie herfstkleuren”, aldus de eigenaresse.

In de zomer is het beeld overheersend groen in veel nuances. Een enkel kleuraccent ontbreekt niet. Zo zorgen de rododendrons voor een kleurexplosie in het voorjaar, en zijn links en rechts van de berken *Hydrangea arborescens* 'Annabelle' aangeplant. Ook heeft de eigenaresse potten met kleurige planten in de tuin staan.

De tuinenbezitster geniet optimaal van de tuin. „Ik zou geen andere tuin meer willen. We zitten veel onder de dakplatanen. En het zitje bij de muur bood koelte tijdens het hete weer van de afgelopen zomer.”

De tuin is nog niet helemaal af. Bij de strakke muur moet nog een glazen overkapping worden gemaakt. „Dan is het helemaal zoals we het hebben willen.”

Forma Verde

Foto: Jealine Bos

Jack van Haperen runt sinds vijf jaar onder de naam Forma Verde een tuinontwerpbureau en hoveniersbedrijf in Maarheeze. In 2004 werd hij genomineerd met een tuin in Weert. Dit jaar doet hij opnieuw mee met een strakke, moderne tuin in Maarheeze omdat hij vooral benieuwd is naar de mening van vakgenoten. „Dit is een tuin van deze tijd die voldoet aan onze ideeën over ontwerpen en die bovendien goed is uitgevoerd”, legt Van Haperen uit. Volgens de tuinontwerper moet een tuin een relatie hebben met het huis en de omringende omgeving. Bovendien vindt hij het van belang dat er rust van een tuin uitgaat. De groene vorm is de grondslag van waaruit Forma Verde werkt. Die vorm brengt structuur en samenhang aan in een tuin. De basis is veelal strak, in contrast met een losse beplanting. Hovenier Van Haperen gaat uit van de wensen van de opdrachtgever maar ideeën die hij niet ziet zitten zal hij niet snel uitvoeren. „Dan laat ik zien dat het ook anders kan. We staan voor de dingen die we doen.”

Forma Verde heeft zes medewerkers in dienst en legt zich toe op ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere tuinen en bedrijfsgroen.

Tuin van het Jaar 2006

Categorie groot (>400 m²)

1

2

3

Juryrapport

De jury spreekt over een mooie, moderne tuin. De bosrijke omgeving is goed benut. Het horizontale lijnenspel contrasteert fraai met de stammen van het bos, wel had de overgang iets geleidelijker gekund. Het zwembad is subtiel ingepast. De vijver geeft de tuin lengte, maar de lijnen liggen 'los' in het geheel. Herhaling van ruimtelijke vlakken en de bomen geven ritme aan de tuin.

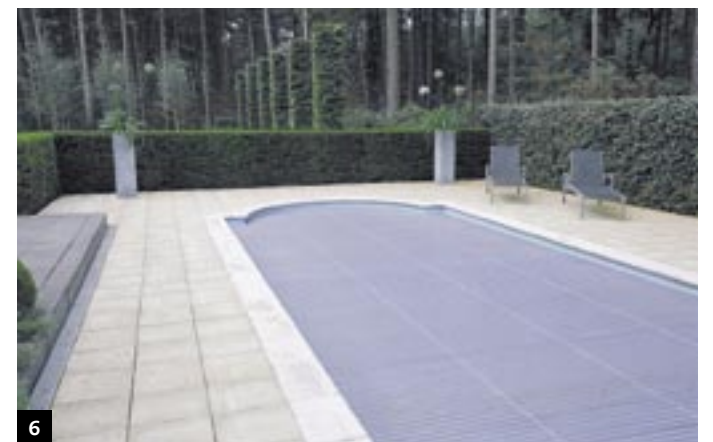
De relatie tussen woning en tuin kan sterker. De vijver en paden hebben te weinig contact met de woning. Dit had voorkomen kunnen worden door meer aandacht voor de materiaalkeuze rondom het huis en voor de kleur van de woning. De toegepaste materialen hebben een rustige en moderne uitstraling. De aanleg van de tuin is professioneel en degelijk. Wel is de verharding bij de vijver voor verbetering vatbaar. Een creatief element is de buitenhaard in de tuinmuur. De beplanting is sober en past in de stijl van het ontwerp. Het assortiment is goed, maar meer vaste planten hadden meerwaarde opgeleverd als het gaat om kleur, vorm en bladcontrast.

4

5

6

1 Voor het terras grenzend aan de woning en bij het zwembad zijn antracietkleurige 40x40 Schellevis betontegels gebruikt. Het formaat komt overeen met de gebruikte vloertegel in de woonkamer.

2 Zicht vanonder het bladerdak op de tuin. Het platte vlak met gras, de verticale lijnen van de hagen en de opgaande kolomvormige *Fagus* geven ritme en een heldere structuur aan de tuin. In de winter blijft deze structuur overeind.

3 De beplanting is vooral gekozen vanwege bladvorm en textuur al dan niet in combinatie met bloei. In de border staat *Hosta sieboldiana* 'Elegans' in een bed van *Pachysandra*.

4 Op suggestie van de hovenier werd een kunstwerk in de tuin geplaatst. De tuineigenaresse schafte de beelden zelf aan. Het vormt het middelpunt in een blok van *Ilex crenata* 'Convexa'. Op de achtergrond de vijver met tuinmuur en rechtsachter het boomgaardje van berken.

5 Het terras onder de dakplatanen gelegen bij het huis geeft verkoeling tijdens warme zomerdagen. Het terras bij de muur biedt gelegenheid om te genieten van de avondzon. De muur laat het huis als het ware terugkomen in de tuin en doet denken aan een patio. De twee verhoogde vijvers zijn van Belgisch hardsteen. Er is gekozen voor twee in plaats van één vijver omdat een rechthoekig waterelement niet zou corresponderen met de grootte van de tuin.

6 Het zwembad is naast het huis aangelegd zodat het zicht op het bos vanuit de woning niet wordt verstoord. Rondom het zwembad liggen 40x40 Schellevis betontegels in de kleur jurageel. Een haag van *Taxus* scheidt de plek af van de rest van de tuin.

Tuin van het Jaar 2006

De Tuin van het Jaar 2006 is aangelegd door Paul Casteleijn Hoveniers in Barendrecht.
De jury waardeerde de tuin met een 8,9. Meer over deze tuin op de volgende pagina's.

Een eiland in een weiland

Een wirwar aan exoten en een schier eindeloze ruimte van 2 ha. Daarmee lieten de eigenaars van de winnende tuin in Rhoon tuin- en landschapsarchitecte Maud Roukens vijf jaar geleden aan de slag gaan. Hovenier Paul Casteleijn zorgde voor de aanleg.

Drie duidelijke wensen hadden de eigenaars op hun lijstje staan. Allereerst moest de toekomstige tuin bij de moderne uitstraling van het in 1966 gebouwde huis passen. „Dus geen romantische, Engelse tuin met veel bloeiërs”, verduidelijkt de eigenaresse. Daarnaast wilde het echtpaar meer ruimte in de tuin, die nagenoeg volledig was overwoekerd door coniferen welke het zicht op het huis ontnamen. De tientallen bomen die de vorige bewoners er hebben geplant, moesten echter zo veel mogelijk worden hergebruikt. De eigenaresse vermoedt dat zij verwoed verzamelaars waren van allerlei exoten: bezaaid over de tuin staan soorten die eigenlijk niet thuishoren in het polderlandschap. Volgens hovenier Paul Casteleijn echter, die door architecte Maud Roukens in de arm werd genomen om haar

ontwerp aan te leggen, passen de rariteiten bij een jarenzestigtuin. „Toen was het mode om van die vreemde dingen aan te planten.”

Voor het eindresultaat heeft de eigenaresse niets dan lof. „De architecte heeft er echt één geheel van gemaakt waarin ik me superlekker voel.” Ook de werkwijze van Casteleijn kan op haar waardering rekenen. „Hij is heel betrokken en secuur, hij heeft alles heel precies en netjes aangelegd.”

Om ruimte te creëren heeft Roukens Casteleijn in het begin vooral heel veel laten schoonmaken en snoeien. Alleen de half-verwilderde singel aan de voor- en rechterkant is grotendeels intact gebleven om de tuin af te schermen. Van de 2 ha grond die daarachter ligt, vormt het gedeelte dat direct aan het huis grenst de eigenlijke tuin. Van

Tekst Miranda Vrolijk
Beeld Ferry Noordam

een afstandje is goed te zien dat dit gedeelte onlosmakelijk met het huis is verbonden: samen liggen ze iets verhoogd ten opzichte van de omgeving. Ze vormen als het ware een eiland te midden van het omringende grasveld. „Dat is knusser en geborgener en vergt minder onderhoud”, verklaart de eigenaresse.

Het gazon ligt in een u-vorm om het eiland heen. Zodoende hebben de kinderen veel plek om lekker te ravotten: er staat een trampoline, een oude den doet dienst als klimtoestel en er is zelfs ruimte voor twee voetbaldoeltjes. „Onze zoon is helemaal trots op zijn eigen voetbalveld”, lacht de eigenaresse.

Zeeën van ruimte

Naast de zeeën van ruimte rondom het huis, hebben de eigenaars door het ontwerp van Roukens ook in het verhoogde gedeelte direct grenzend aan het woonhuis veel ruimte tot hun beschikking. De achtertuin is nagenoeg volledig betegeld. Op het gedeelte dat dienst doet als terras is plaats voor een grote eettafel en een uitnodigende 'loungeplek' met een ligbank en diverse makkelijke stoelen.

Drie forse dennen, *Pinus nigra* 'Oosterica', en een groepje treurberken, *Betula pendula* 'Tristis', zorgen voor de nodige schaduw op het terras. Deze bomen zijn een overblijfsel uit de verzameling van de vorige bewoners. Te midden van het betonnen terras staan de Oostenrijkse dennen in een houten carré, de boomspiegels zijn bedekt met grind. Ook de treurberken zijn aangekleed met hout en grind. Langs de volledige achterkant van de tuin loopt verder een langgerekte houten vlonder die de betonnen tegels van het gazon scheidt.

Hout, beton en grind zijn materialen die Roukens in heel de tuin heeft laten terugkomen, evenals de rechte vormen. Zo bestaat de voortuin uit een reeks rechthoeken met afwisselende elementen: een grote vijver, een rijtje berken met onderbegroeiing, een reeks kastanjabomen met een betonnen rand en vier fruitbomen in het grind. „Daardoor zit er nu eenheid in de tuin”, vindt de eigenaresse, „en bovendien past hij feilloos bij het huis dat ook uit hout en beton bestaat.”

Paul Casteleijn Hoveniers

Foto: Gerdien de Nooy

Paul Casteleijn uit Barendrecht is geen onbekende in de competitie Tuin van het Jaar. Hij is eerder al eens als tweede geëindigd en heeft bij het meedoen met de Tuinenprijsvraag zelfs de eerste prijs in de wacht gesleept. „En dat leverde leuke publiciteit op”, vertelt de hovenier, „en nieuwe contacten met bijvoorbeeld tuinarchitecten.” Daarom besloot hij zich dit jaar weer in te schrijven.

De architecte van de tuin, Maud Roukens, drong aan om de tuin in Rhoon in te zenden. Casteleijn had eigenlijk een andere tuin op het oog, maar omdat de bewoners in Rhoon bijna gaan verhuizen, besloot hij toch maar hun tuin aan de jury voor te leggen. „Dan komt die andere volgend jaar wel”, lacht hij.

Casteleijn, die al sinds 1979 hovenier is, heeft slechts vier man in dienst. De nadruk binnen zijn bedrijf ligt op de aanleg van tuinen en minder op het onderhoud ervan. Hoewel hij ook kleinere tuinen aanlegt, neemt hij steeds vaker tuinen onder handen met net zulke forse afmetingen als die in Rhoon. „Van lieverlede ben ik in het betere segment gerold”, legt de hovenier uit. De tuin die hij heeft ingezonden voor de hovenierscompetitie vindt hij vooral geslaagd omdat het huis nu goed in de omgeving past. „De tuin zorgt voor een mooie overgang”, aldus Casteleijn.

Winnaar
Tuin van het Jaar 2006

Categorie groot (>400 m²)

1

2

3

4

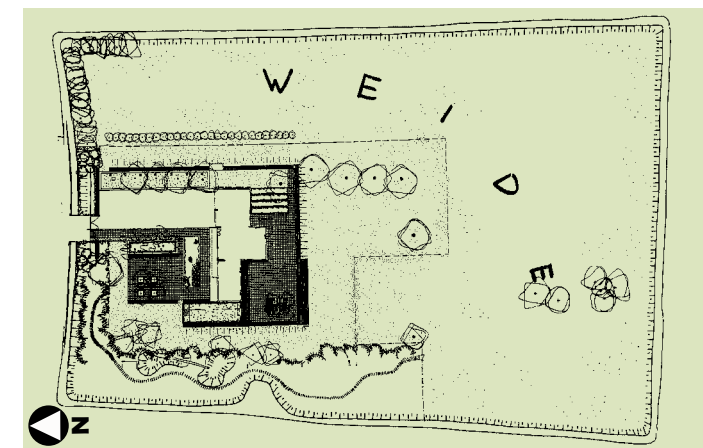
5

Juryrapport

De jury typeert de tuin als 'moderne tuin in landschap'. De grote tuin biedt rust en ruimte en is eenvoudig ingericht. De behouden bomen geven een spannend effect en leveren precies die hoogte en diepte die zo'n grote tuin nodig heeft. De schaalverhoudingen binnen de tuin zijn stoer en ruim. De maatvoering van de vlonder is prachtig in verhouding. De technische originaliteit komt tot uitdrukking in het rooster rondom de bomen. De materialen zijn van hoge kwaliteit en tijdloos, en de functionaliteit ervan is uitstekend. De tuin is professioneel aangelegd. De verharding ligt stabiel. Wel zijn hier en daar wat hobbels in oppervlakken zichtbaar, zoals in het grondwerk. De vijver is mooi afgewerkt, de kwaliteit van het water kan beter. Het is jammer dat er een aantal bomen dood zijn gegaan, want de kwaliteit van de beplanting is verder goed. Als het gaat om plantafstand en plantverband is de tuin keurig afgewerkt. Kortom: een prachtige, evenwichtige tuin die een zeldzame eenheid vormt met huis en landschap.

6

1 Zicht vanaf het gazon op de voortuin. Het huis en de tuin liggen duidelijk iets verhoogd. Het terras aan de achterkant is voor een groot gedeelte betegeld met Schellevis 50x50.

2 Een langgerekte houten vlonder scheidt het terras aan de achterkant van het gazon. Casteleijn heeft hiervoor twee houtsoorten gecombineerd: cumaru en angelim vermelho; de laatste soort voor de onderliggende balken omdat deze hierdoor rechter blijven. Het enige nadeel van deze soort is dat tijdens toepassing ervan een strontlucht vrijkomt, die pas na enkele weken uit de tuin is weggetrokken.

3 De twee treurberken *Betula pendula* 'Tristis', overgebleven uit de oude tuin, zijn verwerkt in de nieuwe tuin door middel van een houten vlonder die boven het terras lijkt te zweven. Casteleijn heeft hiervoor het zogenoemde cumaru gebruikt, een vrij nieuwe soort tropisch hardhout met een grijsrode kleur.

4 Zicht vanuit de voortuin op het strak vormgegeven huis. De rechthoekige vormen die de hele tuin kenmerken komen ook terug in de vijver. De grote bloembakken heeft de eigenaresse aan de tuin toegevoegd.

5 In de voortuin staan in een rechthoek van grind vier fruitbomen, *Malus domestica* 'James Grieve'. Deze bomen heeft Casteleijn al twee keer moeten vervangen omdat ze het loodje legden. Dit jaar is er weer een doodgegaan. De hovenier vermoedt dat het aan de slecht aangestoken kluiten ligt omdat de beplanting in de omgeving van de bomen het wel goed doet.

6 Aan de achterkant van het huis strekt het polderlandschap zich uit. Met twee doeltjes kunnen de kinderen op het gazon voetballen. Daarachter ligt een maaiveld dat ook eigendom van de bewoners is en dat eens in de zoveel tijd door de dijkgraaf wordt gemaaid. Zodoende hebben ze altijd een ander uitzicht.

Een tuin die nooit af is

Van overvol tot ruimtelijk, en in plaats van rondingen, strakke lijnen. Twee jaar geleden onderging de genomineerde tuin in Gouda een forse gedaanteverwisseling. Zonder ooit echt af te zijn, want de eigenaresse wil in haar tuin bezig kunnen blijven.

Toen de huidige eigenaren hun huis uit de jaren tachtig betrokken, troffen ze daarbij een ouderwetse tuin aan: vol en zwaar met golvende borders, veel bloeiers, zware bosschages en coniferen. De tuin heeft inmiddels een ware metamorfose ondergaan. Tuinarchitect Inge Horst van Mooie Nel Architecten maakte het ontwerp, hovenier Paul Stout uit Bergambacht heeft de tuin aangelegd.

De eigenaren hadden voor hun nieuwe tuin een aantal duidelijke wensen. Ten eerste moest hij 'meer met het huis gaan meespelen'. Daarnaast wilden ze er niet te veel onderhoud aan hebben en moesten er genoeg zit- en schaduwplekken worden gecreëerd. Last but not least wilde de vrouw des huizes als ware tuinliefhebster de mogelijkheid behouden zelf in de tuin bezig te blijven.

„Je moet er nog wel iets mee kunnen, hij moet niet af zijn”, legt ze uit.

Het ontwerp viel in zulke goede aarde dat de bewoners besloten het volledig over te nemen. „We wilden geen compromissentuin”, verklaren ze. Daardoor is de tuin zo'n €20.000 meer gaan kosten dan de begrote €50.000, maar dat hebben ze er graag voor over. Ze besloten echter wel om een andere hovenier in de arm te nemen dan diegene die Horst hen aanbeveelde. „Om de doodeenvoudige reden dat Stout goedkoper was.” Over zijn manier van werken zijn de Gouwenaren dik tevreden.

Om de tuin een nieuw uiterlijk te geven is als eerste drastisch de snoeischaar in de oude beplanting gegaan. Een weids gazon is het resultaat. „De ruimte rondom het huis is nu geoptimaliseerd, de tuin omringt het huis

nu als het ware”, aldus de eigenaar. Een onverwacht nadeel van het verdwijnen van de bosschages is echter wel dat de herrie van de aangrenzende drukke autoweg nu vrijelijk de tuin in kan drijven. „Op zondag worden we wel eens gek van de motoren”, verzucht hij.

Bomen niet verplaatst

Een aantal bomen uit de voormalige tuin zijn in het gazon blijven staan. De architect had het liefst gezien dat die in het gras zouden verspringen, maar op voorspraak van hovenier Stout zijn de bomen niet verplaatst. „Je hebt hier in de Krimpenerwaard te maken met droge kleigrond. Bij verplaatsing blijft er geen grond aan je wortels hangen en gaan de bomen geheid dood.” Ook is de plataan die de architect in de voortuin had gepland, door de hovenier enigszins verplaatst omdat er een gasleiding in de weg ligt. „De NUTS-tekeningen bleken niet te kloppen, daarom staat de boom nu dicht bij de voordeur”, zegt Stout.

Om aan de wens van de eigenaresse, die graag in de tuin bezig is, te voldoen, zijn dicht bij de keuken drie kruidenborders aangelegd omringd door golvende buxushagen. De beplanting in deze borders wisselt omdat de eigenaresse hierin van alles uitprobeert: „Daarnaast is het handig dat de planten dicht bij de keuken groeien, omdat ik de kruiden gebruik bij het koken.”

De borders worden gescheiden door paden betegeld met zogenoemde 'gebakken zeven-duimers'. Die heeft Stout tweedehands op de kop weten te tikken bij een firma die oude kerkpleinen opkoopt. „Deze boerderijachtige klinker wordt hier veel in de polder gebruikt”, vertelt de eigenaar, „zo past de tuin ook goed bij zijn omgeving.”

Ten slotte is er in de tuin overvloedig plek om lekker te zitten. De meest opvallende daarvan is het zitje in de redcederen 'schuur'. De bewoners noemen deze plek zelf gekshe-rend 'de loungeplek': in de overdekte ruimte staan comfortabele ligstoelen en vanwege de ligging is het hier in februari al aangenaam. „Of op een regenachtige zondag, dan kunnen we toch lekker buiten zitten”, besluiten de eigenaren tevreden.

Tekst Miranda Vrolijk
Beeld Ferry Noordam en
Gerdien de Nooy

Stout Hoveniersbedrijf

Paul Stout van Stout Hoveniersbedrijf in Bergambacht doet voor het eerst mee met de hovenierscompetitie Tuin van het Jaar. Hij heeft zich over laten halen de Goudse tuin in te zenden door de architect ervan, Inge Horst, die de tuin als een succes betitelt. Het was de eerste keer dat de hovenier met deze architect samenwerkte en dat ging volgens hem heel goed. Hij is dan ook content met de tuin die er nu ligt. Stout heeft voor de hovenierswerkzaamheden van zijn bedrijf drie man in dienst. Van die werkzaamheden bestaat 60% uit aanleg en 40% uit onderhoud. De opdrachten die hij onder handen neemt variëren 'van twee balkonbakken tot grote boerderijtuinen'. Daarnaast runt hij een tuincentrum, ook in Bergambacht. Stout hoopt dat deelname aan de wedstrijd zowel zijn hoveniersbedrijf als het tuincentrum positieve publiciteit oplevert.

Tuin van het Jaar 2006

Categorie middelgroot (100-400 m²)

1

3

Juryrapport

De jury typeert de tuin als 'ruimtelijke leefruimte'. De tuin is mooi maar niet opvallend origineel of creatief uitgewerkt. De voortuin is te veel afgesloten. De 'binnentuin' is fraai. Het tuinhuis is een voorbeeld van een mooie constructie en de afwateringsgootjes zijn origineel in technisch opzicht. De overgangen vanuit het huis zijn redelijk verzorgd. De materialen zijn functioneel en van goede kwaliteit. De klinkers en het hout vallen in het bijzonder op. De samenhang tussen de verschillende 'tuinkamers' kan beter hoewel ze op zichzelf goed zijn ingericht. De tuin maakt een duurzame en verzorgde indruk en is professioneel aangelegd. Het grondwerk is goed, hoewel de grasmat wat bol staat. De afwerking van de randen van het gras had strakker gekund. De verharding is stabiel en netjes afgewerkt, terrassen en paden liggen waterpas. De jury begrijpt echter de keuze voor het kepersverband niet. De tuin is veilig hoewel er hier en daar een struikelrandje is gezien. De beplanting is goed verzorgd als het gaat om plantverband, plantafstand en aanplant.

2

1 Zicht vanaf het terras op 'de binnentuin'. De meubelen zijn door de bewoners zelf uitgezocht. De golvende buxushagen, zogenoemde 'wolkenhagen', die de beplanting omringen, variëren in hoogte van 40 tot 70 cm.

2 De tuin is duidelijk in tweeën gedeeld. Het grootste gedeelte bestaat uit een gazon met twee notenbomen en bomen die zijn overgebleven uit het oude bomenbestand: onder andere een *Acer platanoïdes* 'Drummondii' en drie *Prunus cerasifera* 'Nigra'. In het tweede tuinvlak zijn drie beplantingsvlakken aangelegd en is veel ruimte om te zitten gecreëerd, onder andere in het open deel van de redcederen berging.

3 De beplanting in de kruidenborders wisselt regelmatig. Nu staat er onder andere lavendel, tijm, peterselie, basilicum en dille. Ook staat er in dit gedeelte van de tuin een *Malus domestica* 'Elstar'.

4

4 Zicht vanaf de keukendeur op de 'binnentuin'. De potten zijn de inbreng van de eigenaresse. Daarin teelt ze ook kruiden die ze in de keuken gebruikt. De klinkers, gebakken 'zevenduimers', zijn door de hovenier in kepersverband gelegd in opdracht van de architect.

5 De voortuin biedt ruime parkeergelegenheid, er kunnen maximaal drie auto's staan. De beeldbepalende prunus op de voorgrond is overgebleven uit de tuin van de voormalige bewoners. Onder invloed van hovenier Stout is de boom gehandhaafd.

5

6

6 Ligusterhagen omringen de voortuin, waarin verschillende soorten hortensia's zijn geplant, onder andere *Hydrangea arborescens* 'Annabelle'. Die komen uit het alleraardigste dat oorspronkelijk in de achtertuin stond. Daarachter staat de plataan die door hovenier Stout is verschoven omdat hij in het oorspronkelijke plan te dicht op een gasleiding zou komen.

Sturen rondom de schuren

De eigenaren van de tuin in Lelystad hebben het druk. Ze hebben beiden een baan en twee jonge kinderen. Ze hadden een uitgesproken wens voor een kindvriendelijke tuin. Onderhoudsarm was een vereiste.

De eigenaren van de tuin in Lelystad hebben jaren geleden geprobeerd om hun tuin zelf vorm te geven. Ze moesten in hun eerste tuin een aanzienlijk hoogteverschil overbruggen en dat was moeilijker dan gedacht. Er was toch een vakman nodig om dit probleem op te lossen. Met de Gouden Gids op schoot en de telefoon in de hand besloten ze: het moest Henri Pieper worden. „Die woonde het dichtst in de buurt”, zegt de eigenaresse van de tuin. Ze was zeer tevreden was over zijn werk en heeft hem daarom ook voor de inrichting van haar nieuwe tuin benaderd.

De nieuwe woning heeft aan de voorzijde prachtig uitzicht over het Markermeer. De tuin was nog één grote zandvlakte toen Pieper voor de eerste keer kwam kijken. „Aan hem de taak om het uitzicht aan de achter-

kant minstens zo aantrekkelijk te maken.” De eigenaren hadden uiteraard wensen. Zo moest de tuin aansluiten bij de strakke vormgeving van het huis. Het echtpaar wilde een kindvriendelijke tuin met veel speelruimte, een zandbak en een plek voor een zwembadje, en daarnaast een groot terras en een onderhoudsarme, rustige beplanting: „Vooraf niet te veel schreeuwerige bloemen.” Bovendien fietst de familie veel. Ze wilden dus voldoende bergruimte voor de fietsen, de kinderspullen maar ook voor de tuinmeubelen. De ruimte mocht verder vrij ingedeeld worden. „Verras ons maar”, zo luidde de opdracht.

Pieper maakte drie schetsen voor de tuin in Lelystad. Het schetsontwerp dat de eigenaren uitkozen, was wat hoger dan het bedrag dat zij in gedachten hadden, maar het sloot het

Tekst Jacob van Megen
Beeld Gerdien de Nooy

best aan bij de wensen. „Er is in dit ontwerp gekozen voor een betere kwaliteit hout en een afwijkende maat tegels. Het ontwerp had voor ons iets speels met een pergola over de volle breedte tegen de inkijk, niveauverschillen en trappen om dat op te vangen en twee losstaande schuurtjes waar de kinderen omheen kunnen fietsen.”

Uitstekende samenwerking

Hovenier Anno Kuindersma is eigenaar van ANNO2000-Tuinen en verzorgde de aanleg voor Pieper. „De samenwerking was uitstekend”, weet de eigenaresse van de tuin te vertellen. „Het zijn vakmensen. Toen ik ze aan het werk zag, wist ik dat het goed zat. Ze zijn goed op elkaar ingewerkt en komen beiden met goede ideeën.” Ook tijdens de aanleg kwam de hovenier met suggesties die van het oorspronkelijke plan afwijken. Zo wist de hovenier dat de familie rustige beplanting wilde. Op zijn advies hebben ze toch nog eens nagedacht over de plantkeuze van de ontwerper en het een en ander aan het beplantingsplan veranderd. „We hebben gekozen voor nog minder verschillende bloemen en grotere pollen siergras, zoals *Miscanthus* en *Molinia*, een vijg met mooie bladeren en een pluimhortensia (*Hydrangea* 'Limelight').”

Ook over de uitvoering van de technische details in de tuin is de familie zeer te spreken. „Het was plezierig om met de hovenier te werken. Hij stond open voor onze inbreng en als we een klacht hadden ging hij daar professioneel mee om.” Zo zijn de schuurtjes door een onderaannemer geplaatst. Het linker schuurtje stond scheef. Toen de familie dat bij de hovenier aankaartte werd het direct verholpen. Ook een klein euvel zoals het kaal worden van deurklinken is door de hovenier goed opgelost.

Vanwege de correcte afwikkeling is er meteen een onderhoudscontract afgesloten voor het groot onderhoud. „Grasmaaien doen we zelf maar voor het groot onderhoud komt Anno een paar keer per jaar.” De tuinbezitter is blij met haar ontwerperstuin. „Ik ben zeer tevreden en het resultaat mag er zijn.”

ANNO2000-Tuinen

Anno Kuindersma heeft een klein hoveniersbedrijf en drie mensen in loondienst. Zijn werkzaamheden bestaan voor 75% uit nieuwe aanleg, het overige werk bestaat uit onderhoud en advies. De hovenier uit Biddinghuizen meent dat tuinaanleg een samenspel is tussen ontwerper, hovenier en klant. „Het is harmonieuze samenwerking die de kwaliteit van het werk ten goede komt.”

De tuin in Lelystad is weliswaar niet door ANNO2000-tuinen ontworpen maar Kuindersma vindt dat de tuin, een creatief idee van oud-collega Henri Pieper, goed past in de omgeving. „Daar is over nagedacht” Kuindersma legt uit dat de eerste etage de woonetage is. „Je hebt van daaruit goed zicht over het Markermeer aan de voorkant en het lijnenspel en de structuur van de tuin aan de achterkant.”

Kuindersma vindt het belangrijk om aan wedstrijden mee te doen. Het juryrapport geeft hem veel informatie over de kwaliteit van zijn werk. „Ik vind het leerzaam als derden objectief naar mijn werk kijken en van hen te horen hoe ze mijn keuzes beoordelen. Dat geeft me informatie over het product dat ik aflever.”

Tuin van het Jaar 2006

Juryoordeel
7,4

1

2

4

3

1 Achter de schuurtjes is een border met *Darmera peltata* en *Molinia* 'Transparent' met een onderbeplanting van *Pachysandra*, om de structuur van de tuin voort te zetten. *Cotinus* dient als blikvanger en dramatisch kleuraccent.

2 Op advies van de ontwerper zijn de tuinhuisjes vrijstaand geplaatst. Op die manier is er een ruimte gecreëerd waar de kinderen omheen kunnen ravotten. Achter de deur aan de achterkant van het rechter schuurtje is de opslag van het tuingereedschap, terwijl aan de voorkant het kinderspeelgoed ligt opgeslagen. Het dak is begroeid met *Sedum* (zie foto op vorige pagina's).

3 De beplanting is rustig en overzichtelijk, en heeft jaarrond iets te bieden. Zo heeft de tuin veel wintergroene accenten, zoals *Buxus*, *Pachysandra* en *Hedera*, maar ook mooie nazomer effecten met grassen en hortensia's. Het mooie blad van de vijg (*Ficus carica*) geeft de tuin iets mediterrane.

5

4 De vlonders zijn gemaakt van onbehandeld Siberisch larix, een duurzame houtsoort met een mooie structuur die prachtig vergrijsd. Om te voorkomen dat de kinderen met de fiets van de verhoging afvallen, is de vlonder afgezet met staaldraad en verzinkte stalen paaltjes. Het is weliswaar een barrière, maar optisch niet nadrukkelijk aanwezig.

5 De pergola is van larix gemaakt en begroeid met *Aristolochia*, een plant met een duidelijke bladstructuur. De houtconstructie is een sterk onderdeel van de tuinstructuur en geeft de tuin diepte. Tegelijkertijd geeft de pergola de tuin een speels licht-schaduwefect.

6

6 Als zandbak is gekozen voor een losstaande voorziening. Als de kinderen deze speelsplek zijn ontgroeid, kan hij eenvoudig worden verwijderd.

Juryrapport

Het is een hedendaagse, originele gezinstuin. De plaats van de tuinhuisjes, de doorgang en de berging zijn voorbeelden van originele oplossingen. Het sedumdak op de huisjes is mooi en geven de tuin een extra dimensie. De relatie tussen ruimte en massa komt vooral achter in de tuin iets tekort door het gebrek aan groen. Het hout overheerst het beeld. Deze verhouding was beter uitgevallen als er grotere bomen waren gebruikt. Het assortiment is sober. Er is bewust gekozen voor een groene kleurstelling maar toch mist de jury kleur. De dode materialen hebben een rustig karakter, maar de grauwe, wat bleke houtkleur valt uit de toon.

De tuin is professioneel aangelegd met mooi, vlak grondwerk, stabiele verharding en goede constructies. De waterafvoer is mooi maar de 'berging' vindt plaats op het straatwerk. Verder is de tuin goed afgewerkt, al zijn er uitstekende schroeven en bouten waargenomen. Al met al is het een leuke, goed aangelegde tuin waarin de wensen van de opdrachtgever op een originele manier zijn verwerkt.

Gepimpt met roze en groen

Deze tuin in Zeist deed vorig jaar ook mee aan de Tuin van het Jaar. De vakjury vond echter dat de tuin te weinig kleur had. Gepimpt met roze en groene accenten hoopt de ontwerper dit jaar op een beter resultaat.

De vakjury had vorig jaar vooral kritiek op het ontbreken van kleur in deze kleine stadstuin. Die kritiek heeft Bart Bolier, ontwerper van de tuin, ter harte genomen en uitgewerkt in actiepunten. Na wat overleg met de tuineigenaresse, die zo nu en dan wel in is voor een frisse wind, kwam het idee van pimpen op tafel. Met een bus roze en groene betonverf, wat bijpassende kussentjes, een flinke groep kaarsen in dezelfde kleurstelling en knalroze pelargoniums is de look veranderd en de kritiek van de jury aangepakt. De metamorfose is volgens de eigenaresse ongelooflijk: „Aan het ontwerp is niets veranderd. Dat hoefde ook niet want dat was goed. Er ontbrak wat kleur, en dat is verholpen.”

De eigenaresse wilde een buitenruimte die bij de Amsterdamse Schoolstijl van haar woning paste. Binnen en buiten moesten van haar op de een of ander manier vloeiend in elkaar overlopen. En dat is volgens de eigenaresse gelukt. „Ik zie de tuin nu veel meer als een verlengstuk van mijn huis. Als een buitenruimte met meubels en kaarsen. Als de serredeuren openstaan loop ik veel gemakkelijker door naar buiten.”

De tuin heeft een opvallende lengte, een zichtlijn die de diepte van de tuin versterkt. Tevens doet deze as dienst als pad naar achteren. De as is over de hele lengte met verschillende bestratingsmaterialen bestraat. Direct aan de serre ligt een grote maat 50x50 cm betontegel. De tegels worden

Tekst Jacob van Megen
Beeld Ferry Noordam

opgevolgd door een kort stuk vlonder met aan weerszijden een vijverbak. Dan komen de betontegels weer terug, maar nu als stapstenen in de maat 60x60 cm. De stapstenen zijn gelegd in een bed van grove zandsplit (12/18). „Mijn pijpenla wordt door de verscheidenheid aan materialen op verschillende momenten onderbroken. Die onderbrekingen worden volgens de eigenaresse versterkt door de bolvormige catalpa's en de oude berk achter in de tuin.”

Terugkerende accenten

Gerjan Hofman, eigenaar van hoveniersbedrijf De Passiebloem, noemt het ontwerp van Bolier sterk. De eigenaresse sluit zich daar bij aan. De reacties van vrienden spreken volgens haar voor zich. „Het valt ze op dat met veel verschillende materialen, in een beperkte ruimte, toch een rustige en harmonische tuin is gerealiseerd.” De tuinbezitter meent dat de harmonie waarschijnlijk het gevolg is van een aantal terugkerende accenten. Zo zijn er ook betontegels verwerkt in de plantenbakken. Een stalen constructie houdt de tegels op zijn plaats. De bakken zijn beplant met siergrassen en geven de tuin een eigentijdse uitstraling.

Volgens de eigenaresse is de tuin vier seizoenen mooi. In de winter, als de siergrassen met een laagje sneeuw bedekt zijn, heeft de tuin iets bijzonders. „Het wintersilhouet van siergrassen met sneeuw vind ik prachtig. Die combinatie steekt ook mooi af tegen het zwarte schilderwerk van de kozijnen. In de zomermaanden geven waterlelies, lavendel en bamboe de tuin een zomers karakter, en in het voorjaar zijn het de clematissen die van mijn tuin een feest maken.”

Het beschikbare budget voor deze tuin was beperkt, maar Bolier heeft het voor elkaar gekregen om binnen dat budget toch met iets verrassends te komen. „Bolier heeft oog voor detail en weet van niets toch iets verfrissends te maken. Dat pleit voor hem.” De opknaptuur van dit jaar is daar volgens de eigenaresse een goed voorbeeld van.

Bart Bolier Tuinrealisatie

Foto: Gerdien de Nooy

Meteen na zijn schooltijd is Bart Bolier parttime voor zichzelf begonnen. Zijn bedrijf, Bart Bolier Tuinrealisatie in Elspeet, bestaat nu vier jaar. Hij combineert zijn onderneming met een parttime baan als hovenier bij hoveniersbedrijf De Passiebloem. Door de goede samenwerking met De Passiebloem kan Bolier altijd aanwezig zijn bij de realisatie van de door hem ontworpen tuinen. „Zo ervaar ik in de praktijk wat ik op papier heb bedacht. Voor eventuele problemen waar ik tijdens de aanleg tegenaan loop kan ik ter plekke een oplossing bedenken. Dat is erg leerzaam”, zegt Bolier. Omdat een vakjury zijn werk objectief beoordeelt, betekent meedoen voor Bolier vooral reflectie op zijn eigen werk. Het is voor hem een graadmeter voor de kwaliteit die hij aflevert. Hij ziet de wedstrijd dan ook als een goede manier om kwaliteit te meten.

Tuin van het Jaar 2006

Categorie klein (<100 m²)

Juryrapport

De jury typeert de tuin als 'moderne stadstuin'. De ruimte is goed ingedeeld. Het is een creatief vormgegeven tuin met onverwachte oplossingen, waardoor bijvoorbeeld een leuke tuinkamer is ontstaan. De kleuren zijn gewaagd en de bakken met tegels oogsten waardering. De technische originaliteit is goed en de materialen zijn goed toegepast. Hoewel de architectuur van de tuin niet aansluit op het huis, is dit niet storend. De belijning van de tuin maakt dit goed. De aangrenzende tuinen zijn goed afgeschermd maar de overgangen zijn weinig spannend. Ondanks dat er veel verschillende elementen in de tuin aanwezig zijn, is de samenhang bewaard. De kleuren geven de tuin ritme. De dode materialen passen in het ontwerp en zijn consequent toegepast. De verlichting is leuk maar niet altijd even functioneel. De beplanting past in de stijl van het ontwerp maar mist wat spanning. Er is voldoende variatie in hoogte. De algemene indruk van de jury: een leuke, evenwichtige en toch gewaagde stadstuin met een rustige uitstraling.

1 De tuin in Zeist is een pijpenla. Bolier heeft er alles aan gedaan om dit te doorbreken. Hiervoor heeft hij de verhardingsmaterialen nadrukkelijk afgewisseld.

2 De vijverrand is gemaakt van zink, net als de plantenbakken met *Carex pendula*. Door op verschillende plaatsen in de tuin te kiezen voor dezelfde materialen ontstaat er eenheid. Door de carex in de verhoogde bakken te plaatsen krijgen ze dezelfde hoogte als de Miscanthus aan de andere kant van de tuin.

3 Belangrijk pimpdetail zijn de zinken balkonbakken met zuurstokroze *Pelargonium*. Ze geven de tuin een vrolijk zomers kleuraccent.

4 Optisch gezien is er sprake van één vijver. In werkelijkheid zijn het er twee, met een vlonder ertussen. Om het symmetrische effect niet te strak door te zetten heeft slechts één vijver een fontein.

5 De houten schutting mocht van de burens niet weg. Hardhouten palen en betongaas zijn er tegenaan gezet. De paarse *Clematis* 'Royal Velvet' is de enige kleur in het basisontwerp.